

Sygn. akt I KK 129/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2022 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. art. 112 k.p.w.

sprawy **M. M.**

ukaranego z art. 116 § 1a k.w.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K.

z dnia 9 czerwca 2021 r., sygn. akt II W [...]

**uchyła wyrok w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 27 maja 2021 r. do Sądu Rejonowego w K. wpłynął wniosek o
ukaranie M. M., obwinionego o to, że „w dniu 14 kwietnia 2021 r. o godz. 23.05 w
miejscowości K., woj. [...], gmina i powiat K., na ul. L., naruszył obowiązek

zakrywania przy pomocy maseczki ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych”, tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w zw. z art. 46a i art. 46b pkt 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Sąd Rejonowy w K. w części wstępnej wyroku nakazowego z dnia 9 czerwca 2021 r. (sygn. akt II W [...]) wskazał, że M. M. został obwiniony o to, że *„w dniu 14 kwietnia 2021 r. o godz. 23.05 w K., na ul. L., woj. [...], naruszył obowiązek zakrywania ust i nosa przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego w miejscach ogólnodostępnych, to jest o czyn z art. 116 § 1a pkt. 1 k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt. 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii”.*

W części dyspozytywnej przedmiotowego wyroku Sąd Rejonowy w K. zawarł następujące rozstrzygnięcia:

1. M. M. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku nakazowego, to jest wykroczenia z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, i za to, na podstawie art. 116 § 1a k.w., wymierzył mu karę 1 miesiąca ograniczenia wolności, zobowiązując go jednocześnie do wykonywania w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin;
2. na podstawie art. 119 § 1 k.p.w. w zw. z § 1 i § 3 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania (...) w sprawach o wykroczenia oraz art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zasądził od M. M. na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane koszty postępowania w kwocie 70,00 zł i obciążył go opłatą w kwocie 30,00 zł.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 10 lipca 2021 r. (k.10v.).

W dniu 30 marca 2022 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego od ww. wyroku Sądu Rejonowego w K. Wyrok ten został zaskarżony *„w części dotyczącej orzeczenia o karze zawartego w punkcie 1 części dyspozytywnej, na korzyść obwinionego M. M.”.*

Skarżący zarzucił: *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 116 § 1a k.w., polegające na orzeczeniu na jego podstawie wobec obwinionego M. M., za popełnienie wykroczenia z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2020.2316), kary 1 miesiąca ograniczenia wolności, to jest kary nieprzewidzianej za popełnienie wskazanego czynu zabronionego, który zagrożony jest jedynie karą grzywny albo nagany”.*

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w K. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie wymienionemu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. art. 112 k.p.w.

Trafnie podniósł Prokurator Generalny, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego. Uwadze Sądu Rejonowego uszło bowiem, że czyn z art. 116 § 1a k.w. zagrożony jest alternatywnie karą grzywny albo nagany. Przepis ten nie przewiduje kary ograniczenia wolności. Tym samym Sąd Rejonowy orzekając wobec obwinionego M. M. karę jednego miesiąca ograniczenia wolności, dopuścił się rażącego uchybienia w obszarze prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku.

Stwierdzenie powyższego uchybienia musiało skutkować uwzględnieniem wniosku kasacyjnego o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w zaskarżonej części (tj. co do rozstrzygnięcia o karze) i przekazanie sprawy w tym zakresie do

ponownego rozpoznania. Choć wydane orzeczenie kasatoryjne nie dotyczy całości zaskarżonego wyroku, to jednak Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien mieć na uwadze treść art. 442 § 1 k.p.k. (przy zast. art. 109 § 2 k.p.w.), który stanowi, że *„sąd, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, orzeka w granicach, w jakich nastąpiło przekazanie. Uchylenie wyroku tylko w zakresie rozstrzygnięcia o karze albo innym środku nie stoi na przeszkodzie uniewinnieniu oskarżonego lub umorzeniu postępowania”* (przepis ten na mocy art. 518 k.p.k. ma też odpowiednie zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym). Wymaga bowiem zauważenia, że w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy (tj. w dniu 9 czerwca 2021 r.), nie obowiązywały już wskazane w zaskarżonym wyroku przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 r. poz. 512) – przewidujące do dnia 7 maja 2021 r. nakaz zakrywania, przy pomocy maseczki, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych (§ 25 ust.1 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia). Takiego nakazu nie przewidywały również obowiązujące w dacie orzekania przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 r. poz. 861), w którym wymieniony wyżej nakaz uchylono z dniem 6 czerwca 2021 r. (w tej dacie § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia z dnia 6 maja 2021 r. został uchylony przez § 1 pkt 8 rozporządzenia z dnia 4 czerwca 2021 r. [Dz.U.2021.1013]). Nadto, od dnia 15 maja 2021 r. do dnia 28 lutego 2022 r. nakaz o którym mowa w § 25 ust. 1 ww. rozporządzenia z dnia 6 maja 2021 r., nie dotyczył miejsc na otwartym powietrzu w pozostałym zakresie.

Niewątpliwie zastosowany w niniejszej sprawie przepis art. 116 § 1a k.w. ma charakter blankietowy, gdyż o bycie wykroczenia rozstrzyga treść odnośnego rozporządzenia, obowiązującego w czasie dokonania czynu prawnie zakazanego. Stąd też zmiana uregulowań epizodycznych, które wypełniały ten blankiet winna być rozpatrywana przez pryzmat instytucji zawartej w art. 2 § 1 k.w. Do tej problematyki szeroko odniósł się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 marca

2022 r. (I KZP 12/21, OSNK 2022, nr 4, poz. 12.) stwierdzając, że norma intertemporalna zawarta w art. 2 § 1 k.w. (podobnie jak w art. 4 § 1 k.k. i art. 2 § 2 k.k.s.) znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo stanowią ich wypełnienie (przepisy blankietowe), jeżeli w ustawie nie przewidziano stosownych uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie. Podzielając ten pogląd należy stwierdzić, że skoro doszło do zmiany przepisów rozporządzenia, które wypełniały przepis blankietowy art. 116 § 1a k.w., to doszło do „zmiany ustawy” w rozumieniu art. 2 § 1 k.w. W badanej sprawie zmiana ta – w sytuacji braku szczególnych unormowań kolizyjnych – prowadziła do całkowitej depenalizacji czynu, skoro w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy nie obowiązywał już przepis nakazujący zakrywanie (przy pomocy maseczki) ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych – choć obowiązywał on w chwili popełnienia przez ukaranego przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy – zgodnie z art. 536 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. – uprawniony jest do rozpoznania kasacji wyłącznie w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435 k.p.k., art. 439 k.p.k. i art. 455 k.p.k. Biorąc pod uwagę treść kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego, Sąd Najwyższy nie mógł uwzględnić przy wydaniu orzeczenia stwierdzonego uchybienia, dlatego też Sąd Rejonowy – mając na względzie przepis art. 442 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. – przy ponownym rozpoznaniu sprawy powinien tę problematykę rozważyć.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.